

REKENKAMERONDERZOEK VOORTGANG SUBSIDIE AAN VERENIGINGEN NA HERINDELING

Probleemstelling

In vele dorpen, ook in de vier kernen van de gemeente Haaren, is het verenigingsleven volop in bloei en draagt in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid.

Onder het kopje Leefbaarheid van het Bestuursakkoord 2018-2021/2022 wordt aangegeven dat het college –onder andere voor verenigingen – gaat “Kijken wat kan, gewenst is en of we voor de opsplitsing al aan kunnen sluiten bij de mogelijkheden van de buurgemeenten.”

De meeste verenigingen draaien volledig op vrijwilligers en zijn voor een groot deel afhankelijk van subsidies. Subsidieaanvragen voor het jaar 2021 moeten normaliter al zijn ingediend in het jaar 2020, dus nog vóórdat de herindeling daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Opmerking: hiervoor is aandacht en loopt de afspraak om de subsidieverlening voor 2021 samen op te pakken, dat wil zeggen ontvangende gemeente én de gemeente Haaren.

Het is voor verenigingen bovendien van groot belang dat zij de effecten van de herindeling voor hun vereniging al vroeg in beeld hebben, zodat zij hiermee rekening kunnen houden en, indien nodig, actie kunnen nemen.

Opmerking: naar verwachting kan er in het voorjaar 2020 met de verenigingen worden gecommuniceerd over hetgeen hen te wachten staat. We zullen bij de beschikkingen voor het jaar 2020 al zoveel mogelijk informatie geven als mogelijk is. In ieder geval aangeven wat we aan het doen zijn en wat de stand van zaken op dat moment is.

Vragen van de onderzoekers van de RKC Haaren over de voortgang van de subsidieverlening:

Is de voortgang van de subsidie na opsplitsing van de gemeente Haaren geborgd?
--

Deelvragen:

- Is er vanuit de gemeente Haaren contact gelegd met de ontvangende gemeenten over financiële ondersteuning en facilitering van verenigingen uit de dorpen van de gemeente Haaren voor de periode na herindeling?

Antwoord: er is een werkgroep subsidies geformeerd, die de opdracht heeft om de verschillen in subsidieverstrekking in kaart te brengen en een voorstel te doen om de overgang soepel te laten verlopen. Die werkgroep is nog volop bezig en heeft het plan om in het najaar het voorstel gereed te hebben. Op basis van de inzichtelijk gemaakte verschillen wil de gemeente Haaren met elke ontvangende gemeente tot afspraken komen over een overgangsregeling.

- Zijn de verschillen in beleid en regelgeving met betrekking tot verenigingen, met name voor financiële ondersteuning c.q. subsidieverlening al in beeld gebracht?

Antwoord: Haaren heeft voor de ontvangende gemeenten in kaart gebracht hoe de subsidie wordt verleend. De ontvangende gemeenten zijn nu hun subsidies in kaart aan het brengen.

- Zijn de consequenties van de verschillen in beleid en regelgeving met betrekking tot verenigingen, met name voor financiële ondersteuning c.q. subsidieverlening al in beeld gebracht?

Antwoord: dat wordt gedaan op het moment dat de ontvangende gemeenten in kaart hebben gebracht hoe hun subsidies verlopen. Op dit moment is de informatie om de verschillen in kaart te brengen nog niet voorhanden. (Mondeling nader toegelicht: Men verwacht deze informatie vóór eind 2019 te hebben)

- Is waar nodig bij de ontvangende gemeenten aandacht gevraagd voor een overgangsregeling?

Antwoord: De wet Arhi regelt dat de regelgeving van de latende gemeente nog twee jaar blijft gelden. Daarop zijn enkele uitzonderingen, zoals belastingen, maar de subsidies volgen de wet Arhi. De nieuwe raad kan echter na de herindeling besluiten om daarvan af te zien. Doel van de gemeente Haaren is om de dorpen goed over te dragen en daar hoort ook bij een

goede overgangsregeling van de subsidies. Vooralsnog gaan we er vanuit dat de waarderingssubsidies door de ontvangende gemeenten worden voortgezet in de jaren 2021 en 2022. Dat komt omdat we in 2019 met een nieuwe ronde van vier jaren zijn begonnen. In de werkgroep geeft dat eigenlijk geen discussie. Omdat we op dit moment nog niet weten hoe de subsidies in de ontvangende gemeenten worden verleend kunnen we nog niets zeggen over een overgangsregeling, maar daar is vanuit de gemeente Haaren expliciet aandacht voor: het is de bedoeling dat wij (gemeente Haaren) met elke ontvangende gemeente afspraken maken over de overgang van de subsidies, zodat onze verenigingen weten waar ze aan toe zijn en dat ze voldoende tijd hebben om te anticiperen op de subsidies, zoals de ontvangende gemeenten die verstrekken. Dat betekent dat het de bedoeling is om tijdens de operationele fase met elke gemeente een overgangsregeling te treffen.

- Hoe verloopt de communicatie naar verenigingen vanuit de gemeente Haaren over de gevolgen van de herindeling?

Antwoord: op dit moment nog niet want er is nog niets te melden: er wordt vooral nog uitgezocht. Het plan is om in het voorjaar van 2020 per gemeente en over te dragen dorp een avond te beleggen voor alle verenigingen. Daarin kunnen ze dan kennismaken met de nieuwe contactpersoon en kan de regelgeving worden uitgelegd en alles worden gecommuniceerd wat nodig is en/of waar vragen over zijn. Mogelijk dat het nodig is om verenigingen apart te spreken. We zullen daarvoor eerst de inventarisatie van de ontvangende gemeenten moeten afwachten.

- Worden de subsidieaanvragers (bij het proces aanvraag en toekenning van subsidies) ontzorgd en hoe gebeurt dit? Is hierbij ook aandacht voor het tijdig aanvragen bij de juiste instantie?

Antwoord: dat hoort zeker bij een soepele overgang en dat is ons doel.

Wat zou de raad van de gemeente Haaren kunnen doen om te zorgen dat verenigingen niet in financiële problemen raken door de gemeentelijke herindeling?

Antwoord: zorgen dat men in de raad van de ontvangende gemeente komt. De raad van de gemeente Haaren heeft geen enkele invloed op de gang van zaken in de ontvangende gemeenten.

Deelvragen:

- Kan indien nodig specifiek beleid worden vastgesteld voor een overgangsregeling?

Antwoord: een overgangsregeling moet door de ontvangende gemeenten worden onderschreven. Daarvoor is de werkgroep subsidies bezig duidelijkheid te scheppen. De inzet van de gemeente Haaren is om tijdig met elke ontvangende gemeente tot afspraken over een goede overgangsregeling te komen. Het operationele traject is daarvoor het geschikte moment en die fase zijn we inmiddels ingegaan.

- Op welk moment moet (uiterlijk) een bestuurlijk besluit (door raad of college) worden genomen om zo'n overgangsregeling vast te stellen?

Antwoord: de raad en het college van Haaren kunnen geen besluiten nemen over een overgangsregeling, die zou moeten gelden na de herindeling. Zij hebben namelijk niets te zeggen over de manier waarop de ontvangende gemeenten hun gemeente besturen. Ons streven is erop gericht om samen met elke ontvangende gemeente tot een goede overgangsregeling te komen.

Wat zou de raad van de gemeente Haaren kunnen doen om te zorgen dat de voortgang van de subsidieverlening voldoende aandacht krijgt binnen de ontvangende gemeenten?

Antwoord: op dit moment niets. Sterker nog: het zou averechts kunnen werken. Advies: laat de werkgroep subsidies gewoon zijn werk doen. Eerst moeten we weten waar we over praten, óf er gaten vallen, wáár ze vallen en hoe groot ze zijn. Pas op het moment dat blijkt dat er grote verschillen zijn en

deze niet via een overgangsregeling kunnen worden opgelost, dan is het tijd om te kijken met welke instrumenten we moeten acteren.

Conclusies

De rekenkamercommissie wil door middel van dit onderzoek in beeld krijgen of de voortgang van de subsidieverlening in gevaar komt door de ophanden zijnde herindeling, en of nadere maatregelen vanuit de raad wenselijk zijn.

Aangegeven wordt dat de overgang naar de nieuwe subsidieverlener tijdig onder de aandacht van de verenigingen zal worden gebracht en dat de verenigingen daarbij de nodige hulp kunnen verwachten vanuit de gemeente Haaren.

Uit de beantwoording van de vragen blijkt verder dat onderzoek door de werkgroep subsidies nog in volle gang is. De consequenties voor de verenigingen zijn dus nog niet in beeld.

Op het moment dat de werkgroep subsidie de consequenties voor de verenigingen in beeld heeft, wil de rekenkamercommissie daarvan graag een overzicht ontvangen. Ook willen we graag inzicht in de overgangsregelingen. Als hieruit blijkt dat (een deel van de) verenigingen hierdoor mogelijk in de problemen raakt, willen we van daaruit ons onderzoek voortzetten.

Hoewel de rekenkamercommissie zich er terdege van bewust is dat (de gemeenteraad van) de gemeente Haaren geen invloed heeft op de subsidieverlening ná 1 januari 2021, willen we onderzoeken wat nog wél binnen de mogelijkheden ligt om nog tijdens het bestaan van de gemeente Haaren daar waar nodig verenigingen een helpende hand te bieden.

Aanbevelingen

- **Communicatie**

Hoewel wordt aangegeven dat de verenigingen tijdig zullen worden geïnformeerd over de gevolgen van de herindeling en over de door hen te zetten stappen, willen we het belang van goede, tijdige communicatie op maat nog eens extra benadrukken.

- **Onderzoek werkgroep subsidie**

De rekenkamercommissie wil graag op de hoogte worden gebracht van de resultaten van de onderzoeken van de werkgroep subsidie.